

CENTRUL NAȚIONAL DE CERCETARE ȘI PRODUCERE A SEMINȚELOR

NIVELUL DE REZISTENȚĂ LA IERNARE A CULTURILOR CEREALIERE ÎNAINTE DE RELUAREA VEGETAȚIEI DE PRIMĂVARĂ

Se știe că factorul fundamental pentru formarea unei recolte bune este formarea de lăstari și răsărirea ulterioară a acestora, precum și înfrățirea lor optimă din toamnă. Cu toate acestea, în republică, în practică se obțin suprafețe destul de variate și nu întotdeauna se obțin semănături satisfăcătoare. Acest fapt depinde de numeroși factori, dar în primul rând de selecția și alegerea corectă a culturilor premergătoare pentru grâul și orzul de toamnă, precum și de nivelul rezervelor de umiditate din sol până la momentul optim de semănat. Pregătirea corespunzătoare a solului și respectarea termenelor optime de semănat constituie condițiile esențiale pentru formarea unor plante bine dezvoltate și suficient călite până la intrarea în iarnă.

Vara călduroasă și începutul unei toamne uscate și calde au îngreunat considerabil desfășurarea lucrărilor agricole, în special efectuarea semănatului. Precipitațiile au căzut în principal în decada a II-a și a III-a a lunii septembrie și practic pe deplin în luna octombrie, ceea ce a determinat întârzierea termenelor de semănat. În numeroase cazuri, termenele optime de semănat au fost depășite, lucrările efectuându-se chiar până la sfârșitul lunii noiembrie.

Iarna care a urmat s-a caracterizat prin temperaturi relativ scăzute și printr-un strat de zăpadă instabil. În această perioadă s-au înregistrat înghețuri destul de puternice, cu temperaturi ce au coborât până la **-12...-17°C**. Aceste temperaturi au apărut încă din a doua jumătate a lunii decembrie și s-au repetat periodic în lunile ianuarie și februarie. În funcție de condițiile meteorologice formate, de temperatura aerului și de numărul zilelor însorite pe perioada de toamnă, condițiile pentru călirea plantelor de cereale de toamnă pot fi caracterizate ca fiind medii.

Acesta este nivelul critic presupus al rezistenței la îngheț al plantelor de grâu și orz de toamnă, care nu depășește **-15°C** în condiții de strat redus de zăpadă.

Temperatura minimă pentru procesele de vegetație și pentru iernatul plantelor este în jur de **-7°C**. Diferențierea acestui nivel va depinde de astfel de factori agrotehnici importanți precum:

- cultura premergătoare;
- termenul de semănat;
- adâncimea și uniformitatea încorporării semințelor.

De asemenea, soiul are o importanță considerabilă. În prezent, în Republica Moldova sunt înregistrate mai multe soiuri de grâu de toamnă și orz de toamnă, atât de selecție autohtonă, cât și de selecție străină. Însă, în condiții de stres, după cum confirmă datele științifice și practica de producție, pentru semănat este recomandat să se utilizeze soiuri mai plastice și mai adaptabile.

Dintre soiurile de grâu comun de toamnă (grâu moale) și cele de orz de toamnă, prioritare în prezent sunt:

Grupa soiurilor	Grupa soiurilor de tip intensiv:	La orzul de toamnă:
semiintensive: <ul style="list-style-type: none"> • Meleag • Aport • Tiras • Fluieraș • Visul Verii 	<ul style="list-style-type: none"> • Talisman • Numitor • Odor • Simbol • Rândunica 	<ul style="list-style-type: none"> • Excelent • Scînteia • Auriu • Radana • Brumar • Nicoli

Evaluarea stării culturilor de cereale de toamnă

Prelevarea probelor se efectuează în câmp, atât la grâul de toamnă, cât și la orzul de toamnă. Majoritatea probelor au fost luate din regiuni cu cereale de toamnă afectate de condițiile de iernare. În același timp, plantele rămase sunt relativ viabile și, odată cu creșterea temperaturilor, își pot relua procesul normal de vegetație.

Gradul estimat de supraviețuire după iarnă la grâul de toamnă este de aproximativ **98%–100%**.

Gradul estimat de supraviețuire după iarnă la orzul de toamnă este de **99%–100%**.

La examinarea plantelor s-a observat că, la grâul de toamnă, tulpinile se pot rupe ușor la îndoire, ceea ce indică un anumit nivel de afectare în urma condițiilor din perioada de iarnă. În perioada de ieșire din iarnă până la începutul reluării vegetației de primăvară se efectuează monitorizarea regulată a stării culturilor pentru a lua la timp măsuri privind refacerea lor (supraînsămânțare sau reînsămânțare primăvara).

Semănăturile care vor avea primăvara densitatea plantelor în limitele **160–180 plante/m²** pot fi menținute fără intervenții.

Semănăturile cu densitate mai mică și cu goluri, cu distribuție neuniformă a plantelor primăvara, se recomandă să fie supraînsămânțate nu mai târziu de **10 martie** cu orz de primăvară, iar în perioade mai târzii cu ovăz, cu norma de **80–100 kg/ha**.

Suprafețele cu densitatea plantelor mai mică de **100 plante/m²** este rațional să fie reînsămânțate, în termenele optime, cu una dintre culturile următoare:

orz de primăvară, ovăz, porumb pentru boabe, floarea-soarelui, hrișcă, mei etc.

Un efect pozitiv pentru culturile slab dezvoltate îl are aplicarea azotului (N) în doză de **45–60 kg/ha substanță activă**.

Fertilizarea se face în două etape:

- primăvara devreme, la începutul reluării vegetației plantelor;
- la sfârșitul fazei de înfrățire, înainte de intrarea în faza de alungire a paiului.

Având în vedere faptul că câmpurile cu plante mai rare la grâul și orzul de toamnă sunt invadate de buruieni și dăunători, sunt afectate de boli și necesită o cantitate corespunzătoare de pesticide pentru combaterea lor.

Este necesar să se rezerve semințe pentru o posibilă reînnoire a culturilor de toamnă mai slabe.

În anii secetoși, măsurile de combatere a buruienilor sunt deosebit de importante, având în vedere adaptarea lor mai bună la condițiile de stres ale mediului și suprimarea semnificativă a culturii principale.

Anatolie **SPIVACENCO**

Director CNCPS, dr. în economie

Alexei **POSTOLATI**

Cercetător științific coordonator, dr.

Maria **CHIȘCA**

Cercetătoare științifică coordonator, dr.

Eugenia **VINOGRADSCHI**

Cercetătoare științifică

Marina **RUDOI**

Șefa Laboratorului de Ameliorare și Producerea Semințelor la Culturile Cerealiere,
cercetătoare științifică

10.03.2026